

Σωστό-Λάθος (Δίπλα σε κάθε ερώτηση να δείξετε αν η πρόταση είναι σωστή (Σ), ή λάθος (Λ).

1. Το ασύρματο δίκτυο που έχουμε στην πλατεία Συντάγματος είναι δημόσιο αγαθό.
Σ
3. Η συνολική καμπύλη ζήτησης για ένα δημόσιο αγαθό προκύπτει προσθέτοντας οριζόντια τις ατομικές καμπύλες ζήτησης για το αγαθό αυτό.
Λ
5. Ο διάμεσος ψηφοφόρος στην Ελλάδα είναι ο ψηφοφόρος με τη διάμεση φορολογική επιβάρυνση.
Λ
7. Το καλοκαίρι είσαστε σ' ένα μικρό νησί και κάθε μέρα τρώτε τουλάχιστο ένα παγωτό. Ξαφνικά έρχεται μια ομάδα τουριστών με αποτέλεσμα να ανέβει η τιμή του παγωτού κατά 50 λεπτά. Αυτό είναι ένα παράδειγμα αρνητικής εξωτερικότητας.
Λ

Σχολιάστε συνοπτικά τις πιο κάτω προτάσεις:

1. Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε αμιγή δημόσια αγαθά; Ποια είναι ιδιωτικά αγαθά; Γιατί;
 - α. Περιοχές με παρθένα φύση
 - β. Δορυφορική τηλεόραση
 - γ. Φοίτηση σε ιατρική σχολή
 - δ. Δημόσια τηλεοπτικά προγράμματα
 - ε. Μία σελίδα του Διαδικτύου που παρέχει πληροφορίες για τα δρομολόγια των αεροπορικών εταιρειών.

Απάντηση

- α. Οι περιοχές με παρθένα φύση είναι ένα μη αμιγές δημόσιο αγαθό. Από κάποιο σημείο και πέρα η κατανάλωση είναι ανταγωνιστική, αλλά δεν υπάρχει δυνατότητα αποκλεισμού.
 - β. Η δορυφορική τηλεόραση είναι μη ανταγωνιστική στη χρήση, αν και υπάρχει δυνατότητα αποκλεισμού.
 - γ. Η φοίτηση σε ιατρική σχολή είναι ιδιωτικό αγαθό.
 - δ. Το σήμα της δημόσιας τηλεόρασης είναι μη ανταγωνιστικό στην κατανάλωση και δεν υπάρχει αποκλεισμός.
 - ε. Μια σελίδα του Διαδικτύου είναι μη ανταγωνιστική στη χρήση, αν και υπάρχει δυνατότητα αποκλεισμού.
3. Σε ποιες από τις παρακάτω περιπτώσεις μπορεί να εφαρμοσθεί το θεώρημα του Coase, σε ποιες όχι και γιατί;
 - α. Το βιολογικό καλαμπόκι που καλλιεργείται από έναν αγρότη κινδυνεύει να μολυνθεί από το γενετικά μεταλλαγμένο καλαμπόκι που καλλιεργούν οι γείτονές του.
 - β. Στην Βραζιλία είναι παράνομο να πιάσει κανείς και να πουλήσει ορισμένα τροπικά ψάρια. Παρόλα αυτά, σε κάποιες απομακρυσμένες περιοχές του Αμαζονίου, εκατοντάδες δύτες προσέρχονται για να πιάσουν εξωτικά ψάρια τα οποία πωλούν στη διεθνή μαύρη αγορά. Η δράση τόσων δυτών εξαντλεί τον πληθυσμό των εξωτικών ψαριών.
 - γ. Σε μια αγροτική περιοχή πολλοί αγρότες βάζουν φωτιά στα χωράφια τους προκειμένου να καθαριστούν από τα καλάμια των θερισμένων σιταριών και να προετοιμαστούν για την επόμενη περίοδο σποράς. Οι κάτοικοι της διπλανής πόλης παραπονούνται για τη ρύπανση.
 - δ. Οι χρήστες του Διαδικτύου δεν επωμίζονται κανένα πρόσθετο κόστος για τη μετάδοση πληροφοριών. Αυτό έχει ως συνέπεια να δημιουργείται συνωστισμός και να απογοητεύονται οι χρήστες εξαιτίας των καθυστερήσεων.

Απάντηση

- α. Είναι πολύ πιθανό να διαπραγματευτεί ο αγρότης με τους γείτονές του, με την προϋπόθεση ότι τα δικαιώματα ιδιοκτησίας είναι σαφώς προσδιορισμένα. Το θεώρημα του Coase μπορεί να εφαρμοστεί.
- β. Είναι μάλλον απίθανο να προσδιοριστούν δικαιώματα ιδιοκτησίας στην περίπτωση των δυτών που πίνουν εξωτικά ψάρια στον Αμαζόνιο. Η ερώτηση λέει ότι οι δύτες που πίνουν παράνομα τα ψάρια είναι εκατοντάδες και ότι τα ψάρια πουλιούνται στη μαύρη αγορά. Αν τα δικαιώματα ιδιοκτησίας δοθούν στους δύτες, δεν είναι σαφές ποιος θα υποστεί ζημιά από την εξαφάνιση του πληθυσμού των εξωτικών ψαριών (ίσως η κοινωνία ως σύνολο). Αν λάβουμε υπόψη ότι ο αριθμός των ατόμων που υφίστανται τη ζημιά είναι μεγάλος (αν και η ζημιά είναι μικρή για το καθένα από αυτά) και ότι ο αριθμός των ατόμων που προκαλούν τη ζημιά είναι επίσης μεγάλος, δεν είναι σαφές πώς θα μπορούσε κάποια αποζημίωση να δοθεί από τη μία στην άλλη ομάδα.
- γ. Ο αριθμός των αγροτών και των κατοίκων της πόλης είναι υπερβολικά μεγάλος για να λάβουν χώρα ιδιωτικές διαπραγματεύσεις.
- δ. Ο αριθμός των εμπλεκόμενων μερών είναι υπερβολικά μεγάλος για να γίνουν ιδιωτικές διαπραγματεύσεις και επίσης είναι αδύνατον να καθοριστεί η μεταφορά αποζημιώσεων.
5. Η ιατρική ασφάλιση είναι πιο φτηνή όταν αγοράζεται από έναν εργοδότη για μια ομάδα εργαζομένων, από ότι αν την αγοράζει ο κάθε εργαζόμενος χωριστά.

Απάντηση.

Αυτό δεν οφείλεται πρωταρχικά στο γεγονός ότι ο εργοδότης έχει μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη. Ο ασφαλιστής επιμένει ώστε ο εργοδότης να δώσει κάλυψη σε όλους τους εργαζόμενους και έτσι να μειώσει ή και να εξαλείψει το πρόβλημα της δυσμενούς επιλογής. Οι ιδιώτες που ζητούν ιατρική ασφάλιση έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα από το μέσο όρο να αρρωστήσουν, ή είναι υποχονδριακά άτομα.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ**Άσκηση 2.**

Η κυβέρνηση επιβάλλει σε δυο επιχειρήσεις να μειώσουν τα επίπεδα ρύπανσης που παράγουν. Για την επιχείρηση A η μείωση της ρύπανσης συνδέεται με την καμπύλη οριακού κόστους $MC=20+4Q$. Για την επιχείρηση B η αντίστοιχη καμπύλη οριακού κόστους είναι $MC=10+8Q$. Το οριακό όφελος από τη μείωση της ρύπανσης είναι $MB=400-4Q$. Ποιο είναι το κοινωνικά επιθυμητό επίπεδο μείωσης της ρύπανσης για κάθε επιχείρηση; Πόση είναι η συνολική μείωση της ρύπανσης; Θα ήταν αποτελεσματικό να απαιτήσουμε από τις δύο επιχειρήσεις να μειώσουν τη ρύπανσή τους κατά την ίδια ποσότητα;

Απάντηση.

Θέτουμε $MC=MB$ για κάθε επιχείρηση:

$$A: 20+4Q = 400-4Q \text{ δηλαδή } 380=8Q \Rightarrow 47.5$$

$$B: 10+8Q = 400-4Q, \text{ δηλαδή } 390=12Q \Rightarrow 32.5$$

Η συνολική μείωση της ρύπανσης είναι 80 μονάδες. Δεν είναι αποτελεσματικό να απαιτήσουμε από τις δύο επιχειρήσεις να μειώσουν τη ρύπανσή τους κατά την ίδια ποσότητα. Για την επιχείρηση B, μετά τη μείωση της ρύπανσης κατά 32.5 μονάδες, $MC > MB$.

Άσκηση 5.

Στις προεδρικές εκλογές των Ηνωμένων Πολιτειών το 1992 υπήρχαν τρεις υποψήφιοι, ο Clinton, ο Bush και ο Perot. Ο υποψήφιος που θα κέρδιζε στις εκλογές στην πολιτεία του Οχάιο, θα έπαιρνε και την πλειοψηφία των ψήφων σε όλη τη χώρα. Ας υποθέσουμε ότι η κατανομή των ψήφων στο Οχάιο έχει ως εξής:

Υποψήφιος	Ποσοστό
Clinton	40%
Bush	38%
Perot	22%

Σύμφωνα με αυτήν την κατανομή, Ο Clinton κέρδισε τις εκλογές. Ας υποθέσουμε όμως ότι ο Perot δεν ήταν υποψήφιος. Σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, ο Perot πήρε περισσότερες ψήφους από τον Bush και όχι από τον Clinton. Ας υποθέσουμε λοιπόν ότι η κατανομή των ψήφων, χωρίς τον Perot, θα ήταν το 1992 ως εξής:

Υποψήφιος	Ποσοστό
Clinton	45%
Bush	55%

Ο Bush θα κέρδιζε τις εκλογές με διαφορά. Ποιος κανόνας συλλογικής λήψης αποφάσεων (σύμφωνα με τον Arrow) παραβιάζεται σε αυτό το παράδειγμα;

Απάντηση.

Ο κανόνας της ανεξαρτησίας των άσχετων εναλλακτικών επιλογών. Η κοινωνική επιλογή μεταξύ του Clinton και του Bush θα έπρεπε να εξαρτάται από τις ατομικές επιλογές μόνο μεταξύ αυτών των δύο, και όχι από το εάν ο Perot είναι υποψήφιος.

Άσκηση 7.

Η Αλίκη, ο Βασίλης και ο Κώστας αξιολογούν την προστασία που παρέχει η αστυνομία διαφορετικά. Η συνάρτηση ζήτησης γι αυτό το δημόσιο αγαθό είναι: για την Αλίκη $G^A = 55 - 5P$, για το Βασίλη $G^B = 80 - 4P$ και τον Κώστα $G^K = 100 - 10P$. Αν το οριακό κόστος παροχής αστυνομικής προστασίας είναι €13,5, ποιο είναι το κοινωνικά αποτελεσματικό μέγεθος παροχής αστυνομικής προστασίας; Σύμφωνα με τον κανόνα τιμολόγησης του Lindahl, ποιο το μερίδιο φορολογικού βάρους που θα πλήρωνε το κάθε άτομο;

Απάντηση.

Γράφουμε τις συναρτήσεις ζήτησης ως εξής:
 Για την Αλίκη: $P^A = 11 - 0,2G^A$; Βασίλη: $P^B = 20 - 0,25G^B$; Κώστα: $P^K = 10 - 0,1G^K$.
 Προσθέτοντας τις τρεις συναρτήσεις, με την υπόθεση ότι η ποσότητα δημόσιου αγαθού είναι η ίδια για όλα τα άτομα έχουμε $P^A + P^B + P^K = 41 - 0,55G$. Η αριστερή πλευρά της εξίσωσης μας δίνει το οριακό κοινωνικό όφελος παροχής του αγαθού. Θέτοντας το ίσο με το οριακό κόστος έχουμε το κοινωνικά επιθυμητό επίπεδο παροχής του δημόσιου αγαθού:
 $41 - 0,55G = 13,5$, ή $G = 50$.

Όταν $G = 50$, το οριακό όφελος της Αλίκης είναι $11 - 0,2(50) = 1$. Παρόμοια για το Βασίλη το οριακό όφελος είναι $20 - 0,25(50) = 7,5$ και για τον Κώστα $10 - 0,1(50) = 5$.

Άρα, το μερίδιο φόρου σύμφωνα με τον κανόνα του Lindahl είναι :

$$\text{Αλίκη} : \frac{1}{13,5} = 7,41\%$$

$$\text{Βασίλης} : \frac{7,5}{13,5} = 55,56\%$$

$$\text{Κώστας} : \frac{5}{13,5} = 37,03\%$$

Άσκηση 8.

Μια Κοινότητα αποτελείται από τρεις ισάριθμες ομάδες ατόμων: (1) Η ομάδα Α με συνέπεια προτιμά περισσότερη αστυνόμευση από λιγότερη. (2) Η ομάδα Β προτιμά υψηλά επίπεδα προστασίας, μετά χαμηλά και τέλος ενδιάμεσα. (3) Η ομάδα Γ προτιμά ενδιάμεσα επίπεδα, μετά χαμηλά και τέλος υψηλά

α. Ποια ομάδα ατόμων έχει μονοκόρυφες προτιμήσεις; Ποια ομάδα έχει πολυκόρυφες;

β. Μια ψηφοφορία με τον κανόνα πλειοψηφίας θα οδηγήσει σε συνεπή αποτελέσματα; Γιατί ή γιατί όχι;

Απάντηση.

α. Οι ομάδες Α και Γ έχουν μονοκόρυφες προτιμήσεις με κορυφές «υψηλά» και «ενδιάμεσα» αντίστοιχα. Η ομάδα Β έχει πολυκόρυφες προτιμήσεις με κορυφές τα «υψηλά» και «χαμηλά» και κατώτατο σημείο τα «ενδιάμεσα».

β. Η ψηφοφορία με βάση τον κανόνα πλειοψηφίας δεν οδηγεί υποχρεωτικά σε συνεπή αποτελέσματα όταν μερικοί ψηφοφόροι έχουν προτιμήσεις που δεν είναι μονοκόρυφες. Στη περίπτωση μας όμως οδηγούν σε συνεπές αποτέλεσμα. Αν «υψηλά» και «χαμηλά» είναι οι δύο επιλογές, το «υψηλά» νικά, αφού οι ομάδες Α και Β θα το υπερψηφίσουν. Παρόμοια, το «υψηλά» νικά όταν «υψηλά» και «ενδιάμεσα» είναι οι δύο επιλογές. Όταν «χαμηλά» και «ενδιάμεσα» μπουν σε ψηφοφορία, το «ενδιάμεσα» νικά αφού οι Α και Β θα το ψηφίσουν. Τέλος, όταν και οι τρεις επιλογές μπουν σε ψηφοφορία οι Α και Β θα ψηφίσουν για «υψηλά», το οποίο νικά. Σημειώστε ότι δεν υπάρχουν κυκλικές πλειοψηφίες και έτσι τα αποτελέσματά της ψηφοφορίας είναι συνεπή. Οι αποφάσεις συμπίπτουν με τις επιλογές που θα έκανε μια κοινωνία που προτιμά «υψηλά», «ενδιάμεσα», «χαμηλά».

ΓΙΑ ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ ΣΤΟ FACEBOOK